

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 271/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť J. N. a Ľ. N., zastúpených advokátkou JUDr. Danou Podhradskou, Estónska 16, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd osvedčením o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40 z 30. januára 2014 vydaným notárkou JUDr. Zuzanou Kanásovou ako súdnou komisárkou na základe poverenia Okresného súdu Nové Zámky vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 243/2013, Dnot 48/2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. N. a Ľ. N. o d m i e t a ako podanú zjavne neoprávnenými osobami.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. marca 2014 doručená sťažnosť J. N. (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“) a Ľ. N. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“, spolu len „sťažovateľky“), zastúpených advokátkou JUDr. Danou Podhradskou, Estónska 16, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) osvedčením o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40 z 30. januára 2014 (ďalej len „osvedčenie o dedičstve“) vydaným notárkou JUDr. Zuzanou Kanásovou ako súdnou komisárkou na základe poverenia Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 243/2013, Dnot 48/2013.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že v dedičskom konaní po poručiteľovi V. K. [ďalej len „poručiteľ“ (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 16 D 243/2013, Dnot 48/2013)] bola náhodným výberom za súdnu komisárku ustanovená notárka JUDr. Zuzana Kanásová (ďalej len „súdna komisárka“).

Sťažovateľky v sťažnosti uvádzajú, že v predmetnej veci ako dedičia po poručiteľovi do úvahy prichádzali:

1/ manželka poručiteľa M. K... Nakoľko M. K., manželka poručiteľa zomrela cca 1 mesiac po smrti svojho manžela V., t. j. v čase prejednávania dedičstva už nežila, nastúpila na jej miesto jej sestra J. N... 2/ a závetný dedič K. L...

V. K. zomrel so zanechaním závetu, ktorý bol spísaný dňa 21. 08. 2012, ktorým všetok svoj majetok hnutelný a nehnuteľný, ktorý ku dňu svojej smrti bude vlastniť, aj keď vlastnícke právo nebude preukázané dedičskými rozhodnutiami, odkázal K. L.

Dedičská vec sa prejednávala pred notárkou ako súdnou komisárkou JUDr. Zuzanou Kanásovou, so sídlom v Nových Zámkoch, M. R. Štefánika 1 na základe poverenia Okresného súdu v Nových Zámkoch v konaní pod číslom 16 D 243/2013, Dnot 48/2013.

Na pojednávaní dňa 09. 10. 2013 J. N... zastúpená splnomocnenou zástupkyňou Ľ. N... spochybnila závet V. K. Uvedeným závetom, ak by ho spísal pri plnom vedomí a s pochopením, by urobil zo svojej žijúcej manželky bezdomovca, pretože dom v ktorom bývali, bol vo vlastníctve K. A..., v čase spísania závetu neprededený, stále evidovaný na A. K. Uznesením Okresného súdu v Nových Zámkoch č. k. 16 D 243/2013-32 zo dňa 28. 10. 2013 bola J. N. vyzvaná, aby v lehote 30-tich dní odo dňa právoplatnosti cit. uznesenia podala na OS v Nových Zámkoch žalobu, že závet V. K. - poručiteľa zo dňa 21. 08. 2012 je neplatný a aby súdneho komisára vyrozumela o podaní žaloby. Dedička J. N. zvažovala, či závet napadne, alebo nenapadne. Z hľadiska rozsahu majetku, ktorý podľa jej vedomostí

zanechali, tento krok považovala v zásade iba za symbolický, pre zachovanie pamiatky svojej sestry, nakoľko V. K. s manželkou M. mali na spoločnej vkladnej knižke 2,12 € a iný majetok preukázaný nebol. Nechala si preto svojou splnomocnenou zástupkyňou pripraviť 2 verzie reakcie na testament V. K., v jednej verzii tento testament napáda na súde a v druhej od podania žaloby upúšťa s poukazom na svoje fyzické, psychické sily a finančné možnosti. Nakoniec sa rozhodla žalobu podať, ale nešťastnou náhodou vložila do obálky verziu, že od žaloby upúšťa a požiadala vnuka, aby obálku odoslal na súd na Nových Zámkov, čiže žalobu v skutočnosti nepodala. V tej dobe (4. št. r. 2013) mala o. i. vo zvýšenej miere problémy so zrakom. Bola v nemocnici Ružinov v Bratislave operovaná na šedý zákal (ochorenie diabetes melitus). Mala zlomenú nohu. Je v sledovaní neurologickej ambulancie a v novembri 2013 jej boli predpísané lieky proti bolesti (zaldiar, detralex). Nakoľko bola presvedčená, že žalobu podala, očakávala, že bude o jej návrhu pojednávanie. Keďže zo súdu neprichádzali žiadne listiny, žiadala splnomocnenú zástupkyňu L. N., aby vec prešetrila. Táto nahliadla dňa 13. 03. 2014 do súdneho spisu 16 D 243/2013 Dnot 48/2013 a zistila, že sa dedička - jej mama pomýlila pokiaľ ide o žalobu o neplatnosť závetu, ďalej že dedičské konanie je ukončené a že v rozpore s obsahom zápisnice v konaní 16 D 243/2013 Dnot 48/2013 zo dňa 09. 10. 2013 je do aktív dedičstva zahrnutá neexistujúca finančná hotovosť vo výške 10800,00 €, ktorá sa mala nachádzať v dome, v ktorom býval poručiteľ.

Pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností: Pokiaľ ide o závet, stal sa omyl na strane J. N., avšak nechceme túto okolnosť otvárať. Porušenie práv však vidíme v dedičskom konaní pokiaľ ide o tvrdenie, že poručiteľ vlastnil v čase smrti finančnú hotovosť 10800,00 € a že sa nachádzala v dome a že táto čiastka patrí do aktív dedičstva po menovanom poručiteľovi.

Z osvedčenia o dedičstve zo dňa 30. 01. 2014 je zrejmé, že v konaní sa uskutočnili dve pojednávania, a to 02. 10. 2013 a 09. 10. 2013. Na pojednávaní dňa 09. 10. 2013 sa nezúčastnila J. N. osobne, ale v zastúpení L. N. a K. L. K. L. tvrdil, že predmetom dedenia má byť finančná hotovosť 10.800,00 €. Uvedený obnos sa mal nachádzať v dome poručiteľa. Táto udalosť sa mala stať 26. 01. 2013, v dome mali byť M. K. (manželka poručiteľa), L. N., K. L. a H. K. (susedka, ktorá L. N. pomáhala s nevládnou M. K.). M. K. v dome bola, ale v tom čase (26. 1. 2014) bola v takom zdravotnom stave, že vôbec nevnímala, čo sa okolo nej deje. Nevedela, že jej manžel zomrel. Bola k nej viackrát volaná

pohotovosť až nakoniec bola hospitalizovaná v nemocnici a tam aj 20. 02. 2013 zomrela. Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav M. K. dokumentujeme prepúšťacou správou z 29. 3. 2007.

K. L. uviedol, že on osobne vybral z práčky na požiadanie manželky poručiteľa M. K. peniaze a tieto odovzdal N., tá ich pred ním prepočítala, bolo tam 11300,00 €. Podľa pokynu M. K. sa malo použiť 2000,00 € na pohreb V. K. (opakujem M. K. nevedela, že zomrel). Správu o jeho úmrtí neprevzala a úmrtie menovaného bolo vyhlásené rozhlasom a 2000,00 € na jej pohreb a ostatné sa majú použiť na opravu strechy a vybavovanie pozemkov, 400,00 € malo zostať odložených na parapete a tie si K. L. zobral. L. N. tvrdenie K. L. odmietla. V dome poručiteľa nebola žiadna hotovosť, ktorá by poručiteľovi patrila ako vlastníkovi, okrem čiastky 2,12 € na vkladnej knižke. Samotná L. N. doniesla svoje vlastné peniaze, z tých dala K. L. 1000,00 € na vyplatenie za pohreb pohrebnej služby, s pokynom, aby na potvrdení o prevzatí platby bolo jej meno, čo samozrejme K. L. nesplnil. K. L. na svoje tvrdenie, že poručiteľ V. K. v čase smrti vlastnil 10800,00 €, nemal žiaden dôkaz. Na pojednávaní dňa 09. 10. 2013 boli účastníci poučení, že podľa ust. § 175k ods. 3 O. s. p., ak sú aktíva a pasíva medzi účastníkmi sporné, obmedzí sa súd na zistenie ich spornosti; pri výpočte čistého majetku sa na ne neprihliada. Nakoľko v osvedčení o dedičstve sa iné ďalšie pojednávanie nespomína, potom dňa 30. 01. 2014 bolo konanie, ktoré skončilo vydaním osvedčenia o dedičstve 16 D 243/2013-40 Dnot 48/2013 IČS 4413202205 zo dňa 30. 01. 2014. Notárka JUDr. Zuzana Kanášová ako súdom poverená súdna komisárka zahrnula do aktív dedičstva sporný majetok - čiastku 10800,00 €. Vlastníctvo poručiteľa k finančnej hotovosti, ktorá sa mala nachádzať v čase smrti v mieste jeho trvalého pobytu v nebolo preukázané žiadnym dôkazom. Notárka JUDr. Zuzana Kanášová ako súdna komisárka správne na pojednávaní dňa 09. 10. 2013 označila tvrdenú peňažnú hotovosť ako sporné aktívum. Následne však z nepochopiteľných dôvodov, bez akéhokolvek dôkazu a aj v rozpore s platným právnym poriadkom, uvedenú čiastku do aktív dedičstva zahrnula.

Právny základ veci:

1/ Na dedičské konanie sa primerane všeobecne použijú ust. OSP, t. j. súdny komisár ako v postavení súdu.

2/ *Súdny komisár je povinný obstarat' si úplný podklad pre rozhodnutie, vid' § 175m - Súd zistí poručiťov majetok a jeho dlhy a vykoná súpis aktív a pasív. Tým nie sú dotknuté ust. § 175k ods. 3 a 175l ods. 1/ druhej vety.*

2/ *Tým, že notárka ako súdna komisárka zahrnula do aktív dedičstva po V. K. nepreukázaný, sporný majetok, porušila ust. § 175k/ ods. 3 O. s. p.*

3/ *V osvedčení o dedičstve sa uvádza, že v dome sa nachádzala finančná hotovosť, v ktorom býval poručiť (str. 2 osvedčenia). V dedičskom spise nie je zápis o vykonaní súpisu majetku, o tom že bola v skutočnosti nájdená finančná hotovosť v akomkoľvek obnosu a ako túto finančnú hotovosť notárka ako súdna komisárka zabezpečila. Z osvedčenia o dedičstve je jednoznačne zrejmé, že žiaden súpis robený nebol, notárka v dome poručiťa vôbec nebola a žiadna finančná hotovosť nebola zistená! Osvedčenie o dedičstve nie je riadne odôvodnené.*

4/ *Ak by sme pripustili, že sa skutočne v mieste trvalého pobytu poručiťa v v čase jeho smrti (zomrel v nemocnici) resp. dňa 26. 01. 2013 nachádzala peňažná hotovosť 10800,00 €, potom táto čiastka patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov K., pretože M. K., manželka poručiťa žila, čiže notárka ako súdna komisárka porušila ust. § 175l O. s. p. Jej povinnosťou bolo vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo poručiťa a jeho žijúcej manželky a do dedičstva po V. K. zahrnúť maximálne čiastku 5400,00 €.*

Z tejto čiastky 10.800,00 € by patrila čiastka 5400,00 € ako novobjavený majetok do dedičstva po poručiťke M. K., ktorej pozostalosť sa prejednávala v konaní 16 D/410/2013 Dnot 68/2013 ICS 4413204604. Dedičkou by bola práve J. N. Teda bolo povinnosťou notárky ako súdnej komisárky prizvať ako účastníčku konania J. N., pretože je osobou o ktorej sa možno dôvodne domnievať, že je osobou dotknutou rozhodnutím.

5/ *Notárka ako súdna komisárka potom, čo dedička J. N. omylom poslala listinu, z ktorej vyplynulo, že testament nenapáda, pokračovala v dedičskom konaní už iba s K. L. a J. N. sa o rozhodnutí v dedičskej veci po V. K. dozvedela až keď jej splnomocnená zástupkyňa dňa 13. 03. 2014 nahliadla do súdneho spisu v infocentre Okresného súdu v Nových Zámkoch.*

6/ *Výsledkom dedičského konania je poškodená aj L. N. Listom zo dňa 11. 03. 2014 K. L. zastúpený advokátkou JUDr. Helenou Kontrovou, Semerovo 414, (advokátkou, ktorá spísala testament V.K.) vyzval L. N. na vydanie hotovosti 10800,00 €, ktorá bola predmetom*

dedenia po nebohom V. K. Vo výzve sa tvrdí, že túto hotovosť zobrala po úmrtí V. K. z rodinného domu a úhradu má vykonať do 7 dní prostredníctvom poštovej poukážky. V konaní došlo k vadám, ktoré viedli k porušeniu základných ľudských práv alebo slobôd – J. N. sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a bolo jej odopreté dedičské právo po M. K. v časti majetku 5400,00 €. Uvádza sa, že v konaní bol zistený ďalší majetok, ale už sa neuvádza, že tento majetok nepatrí výlučne V. K., pretože (ak by v skutočnosti existoval) bol v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov K. Povinnosťou notárky ako súdnej komisárky bolo vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo a až potom príslušnú časť majetku patriacu po vyporiadaní V. K., zaradiť do aktív dedičstva, ak by tento majetok bol preukázaný. Nakoľko JUDr. Zuzana Kanášová bola súdnym komisárom v dedičskom konaní po V. K., ale nebola súdnym komisárom v dedičskom konaní po M. K., ktorej z uvedených 10800,00 € patrilo 5400,00 €, rozhodoval o jej majetku v rámci dedičského konania nesprávne obsadený súd. Dedičská vec po M. K. bola prejednávaná v konaní 16 D/410/2013 Dnot 68/2013 pre notárom ako súdnym komisárom Mgr. Petrom Danczi. Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v zaradení sporného majetku do aktív dedičstva. Citované osvedčenie o dedičstve nie je riadne odôvodnené. Citovaným osvedčením o dedičstve je poškodená aj L. N., od ktorej K. L., závetný dedič, vymáha čiastku 10800,00 €, ktorá podľa neho má byť v jej držbe.“

Na základe uvedeného sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné ľudské práva J. N... a L. N... právoplatným Osvedčením o dedičstve č. k. 16 D 243/2013 Dnot 48/2013 zo dňa 30. 01. 2014, vydaným JUDr. Zuzanou Kanášovou, notárom so sídlom v Nových Zámkoch, M. R. Štefánika 1 ako súdnym komisárom povereným Okresným súdom Nové Zámky podľa čl. 20 ods. 1 Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje, čl. 46 ods. 1 - základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie, čl. 48 ods. 1 Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu stanoví zákon a čl. ods. 48 ods. 2 Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku

všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom Ústavy SR ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené

2. Zrušuje sa Osvedčenie o dedičstve č. k. 16 D 243/2013 Dnot 48/2013 zo dňa 30. 01. 2014, vydané JUDr. Zuzanou Kanásovou, notárom so sídlom v Nových Zámkoch, M. R. Štefánika 1 ako súdnym komisárom povereným Okresným súdom Nové Zámky a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Nové Zámky je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia J. N. na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Dany Podhradskej... vo výške 418,08 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti sťažovateľiek je ich tvrdenie, že osvedčením o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40 z 30. januára 2014 vydaným súdnou komisárkou boli porušené ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľky namietajú, že osvedčenie o dedičstve nie je riadne odôvodnené, a zároveň tvrdia, že k porušeniu ich práv podľa ústavy a dohovoru došlo aj nesprávnym právnym posúdením veci tým, že notárka ako súdna komisárka zahrnula do aktív dedičstva po poručiteľovi sporný majetok (10 800 €), čím porušila § 175k ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keďže *„súpis robený nebol, notárka v dome poručiteľa vôbec nebola a žiadna finančná hotovosť nebola zistená!“*. Sťažovateľky ďalej tvrdia, že ak by sa finančná hotovosť 10 800,00 € nachádzala v dome poručiteľa, *„potom táto čiastka patrila do bezpodielového spoluvlastníctva manželov K., pretože M. K., manželka poručiteľa žila, čiže notárka ako súdna komisárka porušila ust. § 175l O. s. p. Jej povinnosťou bolo vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo poručiteľa a jeho žijúcej manželky a do dedičstva po V. K. zahrnúť maximálne čiastku 5400,00 €.“*. Zostávajúca peňažná suma 5 400 € podľa sťažovateľiek predstavuje novoobjavený majetok patriaci do dedičstva po poručiteľke M. K., pričom dedičkou tohto majetku by bola práve sťažovateľka v 1. rade ako sestra poručiteľky.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka v 1. rade, zastúpená na základe splnomocnenia sťažovateľkou v 2. rade, na pojednávaniach, ktoré sa uskutočnili na notárskom úrade súdnej komisárky, notárky so sídlom v Nových Zámkoch, 2. októbra 2013 a 9. októbra 2013, namietala neplatnosť závetu poručiteľa, ktorý bol spísaný 21. augusta 2012 a na základe ktorého poručiteľ zanechal celý svoj hnutel'ný a nehnuteľný majetok v celosti K. L. (ďalej aj „závetný dedič“). V prípade neexistencie závetu poručiteľa by dedičkou v II. zákonnej skupine v súlade s § 474 ods. 1 Občianskeho zákonníka bola manželka poručiteľa, ktorá však zomrela, a preto by ako zákonná dedička nastúpila sestra manželky poručiteľa (sťažovateľka v 1. rade, pozn.).

V nadväznosti na uvedené okresný súd uznesením č. k. 16 D 243/2013-32 z 28. októbra 2013 v súlade s § 175k ods. 1 a 2 OSP odkázal sťažovateľku v 1. rade z dôvodu, že prostredníctvom svojej zástupkyne (sťažovateľka v 2. rade, pozn.) popierala dedičské právo závetného dediča, aby v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podala na príslušnom súde žalobu, že závet poručiteľa z 21. augusta 2012 je neplatný, a súčasne ju vyzval, aby o podaní žaloby vyrozumela súdnu komisárku.

Sťažovateľka v 1. rade žalobu v určenej lehote nepodala, preto notárka ako súdna komisárka vydala 30. januára 2014 osvedčenie o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40, v súlade s ktorým ako jediný dedič zo závetu poručiteľa z 21. augusta 2012 K. L. prevezme finančnú hotovosť 10 800 €, ktorá sa nachádzala v dome, v ktorom býval poručiteľ. Vzhľadom na vyhlásenie závetného dediča (ako jediného dediča), ktorým sa vzdal svojho práva na podanie žiadosti o pokračovanie v konaní o dedičstve podľa § 175zca ods. 4 OSP, osvedčenie o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40 z 30. januára 2014 nadobudlo právoplatnosť dňom jeho vyhlásenia (30. januára 2014, pozn.).

Keďže sťažovateľky sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietajú, že osvedčením o dedičstve vydaným súdnou komisárkou boli porušené ich základné práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť bola podaná oprávnenými osobami.

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba len v záujme ochrany svojich základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Sťažovateľ musí teda namietat' porušenie svojich základných práv alebo slobôd, pričom ak ide o vec, ktorá je spojená s konaním pred všeobecným súdom, to prichádza do úvahy v zásade len vtedy, ak je účastníkom súdneho konania, v ktorom namieta porušenie svojich základných práv alebo slobôd (m. m. II. ÚS 3/05).

O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného

práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

Podľa § 175k ods. 1 OSP ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom, a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom.

Podľa § 175k ods. 2 OSP ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka v 1. rade (prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne – sťažovateľky v 2. rade, pozn.) bola ako dedička, ktorej dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, odkázaná v súlade s § 175k ods. 2 OSP na podanie žaloby o neplatnosť závetu poručiť z 21. augusta 2012. Sťažovateľka v 1. rade však v lehote určenej okresným súdom v uznesení č. k. 16 D 243/2013-32 z 28. októbra 2013 žalobu nepodala, v dôsledku čoho v ďalšom súdne konaní konala ako s účastníkom konania vedeného pod sp. zn. 16 D 243/2013 výlučne len so závetným dedičom.

S ohľadom na dosiaľ uvedené možno konštatovať, že sťažovateľka v 1. rade nebola účastníčkou tej časti konania, v rámci ktorej súdna komisárka vydala osvedčenie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve č. k. 16 D 243/2013-40 z 30. januára 2014, pozn.), a preto nie je osobou, ktorej práva by mohli byť v príčinnej súvislosti s napadnutým osvedčením o dedičstve dotknuté.

Sťažovateľka v 1. rade nemala v konaní vedenom pod sp. zn. 16 D 243/2013 v relevantnom čase (v čase vydania osvedčenia o dedičstve) procesné postavenie účastníčky konania, teda v tomto období nedisponovala žiadnymi procesnými právami, ktoré by jej vyplývali z Občianskeho súdneho poriadku, a teda z ústavného hľadiska ani základnými právami podľa ústavy a dohovoru, ktorých porušenie namieta touto sťažnosťou. Z toho dôvodu nemohlo napadnutým osvedčením o dedičstve vydaným súdnou komisárkou dôjsť k porušeniu jej základných práv alebo slobôd (napr. m. m. II. ÚS 205/04, I. ÚS 186/2013).

Pretože sťažnosť ústavnému súdu podala sťažovateľka v 1. rade, ktorá nie je aktívne legitimovaná na jej podanie, ústavný súd dospel k záveru, že ide o sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou, a preto ju vo vzťahu k nej pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri napr. II. ÚS 564/2011, IV. ÚS 5/2012).

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil, že sťažovateľka v 1. rade nie je aktívne legitimovaná na podanie sťažnosti z dôvodu, že nebola v relevantnom čase účastníčkou dedičského konania, ktoré sa skončilo vydaním napadnutého osvedčenia o dedičstve, ani sťažovateľka v 2. rade, ktorá porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým osvedčením súdnej komisárky namieta len z titulu zastúpenia sťažovateľky v 1. rade v časti dedičského konania (konanie vedené pod sp. zn. 16 D 243/2013), nie je aktívne legitimovaná na podanie sťažnosti. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol aj vo vzťahu k sťažovateľke v 2. rade ako podanú zjavne neoprávnenou osobou v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľiek.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2014

